



## MEDYA ve MÜZİĞİN DİLİ<sup>1</sup>

**Doç. Dr. Kamile AKGÜL**

Yeni Yüzyıl Üniversitesi, İletişim Fakültesi

[kamile.akgul@yeniyyuzyil.edu.tr](mailto:kamile.akgul@yeniyyuzyil.edu.tr)

### **Özet:**

*İnsanlık tarihi boyunca yönetsel güç sahiplerinin sanata bakışları hep çekimser bir seyir izlemiştir. Sanat ya tümüyle dışlanmış, yasaklanmış ya da çıkar beklentileri doğrultusunda amaçtan öte, araca dönüştürülmüştür. Bu anlamda sanatın hemen her dalı, payına düşeni almış ve bu tür yaklaşımlar sonucu, sanat durağan bir süreçte sürüklenmiştir.*

*Tarihsel sürece tanıklık eden müzik yapıları yaşanmışlıkların göstergesi niteliğini hiç yitirmemiş, toplumsal dönüşüme adeta ayna tutmuş ve olan biteni görünür kılmıştır. Bu gizli görevi sürecinde kitle iletişim araçlarıyla yakalanan buluşma çerçevesinde zamanda derinlik, uzamda yaygınlık anlayışı yerini zaman ve uzam kavramlarının ortadan kalkışına bırakmıştır.*

*Öyle ki, ulaşılan bu aşama toplumların ikna sürecinde bile medya yoluyla müziğin içeriğine gizlenen bir takım bilinç dışı (subliminal) iletilerle toplum tepkisiz kalmaya yönlendirilerek, kimi siyasal çıkarlara ulaşılmak istenmiş ve hedeflenen sonuçlar elde edilmiştir. Sahip olduğu böylesi olağandışı güçle artık sanatın bu dalı, ötelenme tehlikesini aşmış, adeta bir silah olarak kullanılmaya başlanmıştır.*

*Toplum duygularının dilinin, yıkıcı etki yaratan bir silaha dönüşümüne tanıklık etmekse, en az sanatın aldığı yara kadar, sanatçı ve sanatseverler üzerinde de derin izler yaratmıştır.*

**Anahtar Sözcükler:** Medya, Müzik, Medyanın Dili, Müziğin Dili, Sanat.

### **Abstract:**

*Throughout the history of mankind the ruling power-holders have abstained from pursuing an expressive course with reference to their perspectives into the arts. The arts have either been excluded, forbidden as a whole, or transformed into a tool, rather than an end, in line with the expectations of some interests. In this regard, almost every aspect of art has got their own shares, and as a result of such approaches, the arts have been drifted into a steady process.*

*Works of music, having witnessed the historical process, have never lost their quality as the indicators of experiences, and mirroring the social transformation, so to speak, they have unveiled whatever events have taken place. Within the framework of contact with the means of mass-communication, the insights into depth in time and prevalence in space have been replaced by the elimination of the notions of time and space in the course of time.*

*This acquired position has reached such an extent that the society has been oriented towards being unresponsive, even in the persuasion process of communities by means of the media through a number of subliminal messages concealed in the content of music in order to fulfill some political interests, and the targeted results have been achieved. This aspect of the arts, having attained such an extraordinary power, has today overcome the risk of being disregarded and begun to serve as a weapon, so to speak.*

<sup>1</sup> Bu metin 2014 yılında, Yıldız Teknik Üniversitesi çatısı altında düzenlenen Müzik ve Medya Uluslararası Sempozyumu'nda bildiri olarak sunulmuştur.



*Witnessing such a transformation of the society's emotions and language into a weapon that produces destructive effects has created deep impacts on artists and art-lovers with no less damage than the arts have been exposed to.*

**Keywords:** *Media, Music, the Language of Media, the Language of Music, Art.*

## GİRİŞ

İnsanlık tarihi boyunca yönetsel güç sahiplerinin sanata bakışları hep çekimser bir seyir izlemiştir. Sanat ya tümüyle dışlanmış, yasaklanmış ya da çıkar beklentileri doğrultusunda amaçtan öte, araca dönüştürülmüştür. Bu anlamda sanatın hemen her dalı, payına düşeni almış ve bu tür yaklaşımlar sonucu, sanat durağan bir sürece sürüklenmiştir.

Müziğin Orta Asya Uygarlıklarından Çin'in toplumsal yaşamına yoğun bir biçimde girişine ilişkin kaygı duyan İmparator Şi Huang, M.Ö.246 yılında toplumu "tembelliğe alıştırıyor gerekçesiyle" (Yener, 1990, 213) müziği yasaklamış ve gerek çalgıların gerekse dökümanların yok edilmesini emretmiştir.

Tarihsel sürece tanıklık eden müzik yapıtları yaşanmışlıkların göstergesi niteliğini hiç yitirmemiş, toplumsal dönüşüme adeta ayna tutmuş ve olan biteni görünür kılmıştır. Bu gizil görevi sürecinde kitle iletişim araçlarıyla yakalanan buluşma çerçevesinde zamanda derinlik, uzamda yaygınlık anlayışı yerini zaman ve uzam kavramlarının ortadan kalkışına bırakmıştır.

Öyle ki, ulaşılan bu aşama toplumların ikna sürecinde bile medya yoluyla müziğin içeriğine gizlenen bir takım bilinç dışı (subliminal) iletilerle toplum tepkisiz kalmaya yönlendirilerek, kimi siyasal çıkarlara ulaşılmak istenmiş ve hedeflenen sonuçlar elde edilmiştir. Sahip olduğu böylesi olağandışı güçle artık sanatın bu dalı, ötelenme tehlikesini aşmış, adeta bir silah olarak kullanılmaya başlanmıştır.



Toplum duygularının dilinin, yıkıcı etki yaratan bir silaha dönüşümüne tanıklık etmekse, en az sanatın aldığı yara kadar, sanatçı ve sanatseverler üzerinde de derin izler yaratmıştır.

Toplum davranışlarını kontrol altında tutmak isteyen görsel ve işitsel medyanın en önemli paydaşlarından biri olan müzik olgusu, öylesine vazgeçilmez bir düzeye taşınmış ki; diziler, reklam filmleri bir yana, haber programlarının bile, adeta kurumsal kimliklerinin birer parçası haline gelmiştir.

Medya ana başlığı altında gerek dizi, gerek reklam filmi, gerek sinema, gerek kamu spotu gibi farklı mecralarda oluşan beste istekleri, müzik dünyasını da canlı tutan önemli bir gerekçe oluvermiştir. Gerçekte birbirlerini tamamlayan bir bütünün parçaları olarak niteleyebileceğimiz medya-müzik ikilisi birbirlerinin anlamlarını derinleştiren içeriktedirler. Sanatın toplum yaşamındaki vazgeçilmezliği kadar, medya da iletişim çağının vazgeçilmezidir.

Tüketici davranışlarını biçimlendirmeye dönük çabalar sürecinde kitle iletişim araçlarının kendi içlerinde kurguladıkları iletişim ağı, etkili sonuçlara ortam hazırlamaktadır. Farklı sanat dallarının medya aracılığıyla kurdukları işbirliği bir yanda reklamcılarının hedef kitlesini genişletirken, öte yanda reklam kampanyalarının etkinlik düzeyinde de artışa olanak sunmaktadır.

Ancak sözkonusu dayanışmanın kimi duyarlılıkları öne çıkarması beklenirken, sanatsal düzeyde olası dejenerasyonlara direnç koymak yerine, zemin hazırlıyor oluşu da ayrıca bir kaygı gerekçesi olarak kendini hissettirmektedir.

Sanatçı kadar medya çalışanlarının da üretim sürecinde yaşayabilecekleri olası tikanıklıkları giderebilmek adına, olur olmaz veriyi değerlendirme girişimi; etik olmamanın yanısıra, hem sanatsal hem de



toplumsal duyarlılıklar yok sayılarak, yalnızca tecimsel yaklaşımla çarpınma çabalarıdır. Bu açıdan haber değeri olmayan bir konu kadar, müzikalitesi olmayan bir üretimin de, gerek geleneksel medya yoluyla gerekse dijital medya yoluyla değerlendirilmesi, karşılaşılabilecek çarpıcı ve tanıdık örnekler olarak dikkat çekebilmektedir.

Öte yanda “sanat olayı ancak haberle doğabilmekte, haber olmadığı zaman adeta ölü doğmakta; yine ancak haberin süresi kadar yaşamaktadır. Böylece ömrü üç dakika süren tüketim kültürü gibi kısa ömürlü olmakta; bir iletişim metası olarak süre ve sayfa doldurma malzemesine dönüşmektedir.” (Çakır, 2013,151).

### **MEDYA-MÜZİK VE TOPLUMSAL ALGI**

Toplumsal yaşamı çekilir kılan ve renk katan olguları kapsayıcı niteliğiyle dikkat çeken sanat olgusuna karşılık, medyanın çirkin yüzü, sanat için hep bir tehdit olarak varolmuş ve dönemsel değişimlerle biçimlendirilen siyasalar çerçevesinde etkinlik kazanmıştır.

Ancak ne medya ne yönetsel güçlerin baltalamaya dönük eylem ve söylemleri, sanatçının ülküsel erişme arzusunu bastırabilmiş, tersine kamçılayıcı bir etki yaratmıştır.

Biçimlendirilen toplumsal algıyla kontrol edilmek istenen toplum, yaratılmış popüler kültürle adeta uyuşturularak, tepkisiz kılınmak istenmiştir. İşte en acısı da zaten zehirle, panzehirin hammaddesinin aynılığı olsa gerek. Yani sanat. Özellikle de müzik.

Bu aşamada yaşanmışlıkların ve toplumsal eğilimlerin yansıması olarak nitelediğimiz bu olgu, biçim değiştirmiş ve subliminal iletiler yoluyla silah olarak kullanılmak istenmiştir.



Yaratılmış tüketim toplumu içerisinde müziğinde payına düşeni aldığı elbette aşıkâr. Medyanın ilgisi oranında hedefine erişebilen bu eylem, toplumda karşılık bulamadığı ya da haberdar olunmadığı durumda, geri bildirim sağlanamayışı gerekçesiyle iletişimin tamamlanamadığı ve askıda kaldığı bir örnek olarak dikkat çekicidir.

Bu çerçeveden bakıldığında medya ve müzik birbirine göbek bağıyla bağlı ve birbirinin yaşam kaynağı iki unsur olarak dikkat çekmektedir. Ne yazık ki, medyanın gücü, popüler kültürün sözde sanatçıları kendi eserlerinden daha çok ilgilendirmiş, hatta varlık gösterebilmek için albümlerini birer araca dönüştürmüşlerdir. Artık “sanat sanat için mi, sanat toplum için mi?” yaklaşımı yerini adeta sanat medya için yaklaşımına bırakmıştır.

Toplumun dili sanatın dilini, sanatın dili medyanın dilini biçimlendirmiş ancak geçiş sürecinde gelişen yabancılaşmayla bu dil, toplum cephesinde karşılığı olmayan ve anlaşılamayan bir kavram olarak yerini bulmuştur.

Popüler kültür her ne kadar topluma özgü olmayan, üstelik toplum değerleriyle ters düşebilecek nitelikte olgularla toplumu kendi içinde karşı karşıya getiriyor bile olsa, toplum tarafından geliştirilebilecek olası direnç, zamanla kırılabilme aşamasına kolaylıkla erişebilmektedir. Bu anlamda dünya ülkelerine kıyasla genç bir nüfusa sahip olma ayrıcalığı yakalamış Türkiye için, genç nüfusa sahip olma avantajı, kolaylıkla dezavantaja dönüşebilmektedir.

Çünkü gençler, popüler kültürün kurbanları olarak albenili bir hedef kitledir ve her zaman kolay ikna edilebilmeleri gerekçesiyle güç odaklarının vazgeçilmez uygulayıcıları olarak, toplumun yaşamsal alışkanlıklarını da değiştirebilecek güce sahiptirler.



Küreselleşme kisvesi altındaki tektipleştirme politikalarıyla dayatılan yeni ekinler çerçevesinde hiçe sayılan çocuk ve genç kuşağın, küresel güçlerin seçtiği kurbanlara dönüştürülmesi karşısındaki çaresizlik, kendiliğinden boyun eğişi beraberinde getirmektedir.

Ekinsel bozunmaya ortam hazırlayan bu eğilim, toplumsal değerlerinde önemli bir sarsıntı geçirmesine neden olarak gözükmektedir. Bedeniyle henüz tanışıklık sağlayamamış çocuk yaştaki hedef kitlenin karşı karşıya kaldığı tehdit gözardı edilebilecek nitelikten daha vahim bir düzeydedir. Klipte sunulan sapkın davranışların çocuk ve gençler üzerinde yaratacağı ruhsal hasarın bedeli elbette giderilemeyecek düzeylere erişmiştir.

Bu yönüyle irdelendiğinde medyanın farklı yüzlerini, çok kişilikli bir kimlik olarak niteleyebilmek de mümkün olsa gerek. Bu çok kimliklilik nabza göre şerbet siyasasını yaşanır kılabilmek ayrıcalığıyla cazip gözükmektedir.

Medyanın yönetimle toplum arasındaki köprü gizil görevi dikkate alındığında bu çok kimliklilik eleştirel bir yaklaşıma gebe de olsa, bu sonucun medya patronlarının yönetsel güç sahipleriyle iyi ilişkiler kurma çabalarının bir ürünü olduğunu söyleyebilmek de mümkündür.

Yayın politikasının belirlenme sürecini de doğrudan etkileyen bu gerçek, yaşanan olayların dışlanarak yoksayılması yanında abartılarak yayınlanmasına kadar gidilebilmektedir. Medya kaydeder, ancak onay verilenleri(!).

Medyanın dördüncü kuvvet olarak nitelenişi bile, gerçekte bu olgunun öteki üç kuvvet kadar ne denli etkili oluşuna yeterince dikkat çekmektedir. Söz konusu niteleme; yasama, yürütme ve yargı üçlüsünün hemen ardında konumlandırılan medya kavramının neden hedef olduğu,



çekiştirilip durulduğu ve kumanda edilmek istendiğini açıklar nitelik taşımaktadır.

Algı yönetimiyle toplumsal yaşamın düzenlenmesinden, kurum imajının oluşumundan, sanatçı imajına değin neredeyse hemen her mecrada medyanın yoğun etkinliği, onun neden dördüncü kuvvet olarak nitelenişine belli bir oranda ışık tutmaktadır.

Medya, her ne kadar tek yönlü iletişim biçimi olarak nitelense de, medyanın kurgulandığı haber çerçevelerinin topluma etkilerinden söz edilirken, toplumun da medya çerçevelerini etkilediğini gözardı etmemek gerekmektedir. ( Bilir, 2009, 50).

Ancak konu sosyal medya olduğunda iletişim biçimi artık çift yönlü gerçekleşebilmekte ve bu yönüyle özellikle gençleri etkisi altına alan etkileşimsel bir dijital mecra olarak etkinlik kazanmaktadır.

Uygarlık tarihi sürecinde tüm yenilikler insanlık yaşamında oluşmuş kimi gereksinimleri karşılamak ereğiyle biçimlendirilmiş ve etkilerini toplumsal yaşamın hemen her aşamasında hissettirmiştir. Yaratıcılık ve zihinsel arayışların ürünü olguların toplum yaşamına kattığı dönüşümler, bir süre sonra insanoğlunun vazgeçilmezleri oluvermiştir.

İşte kitle iletişim araçları bu endüstriyel tasarımın insan yaşamına kazandırdığı makine-insan ilişkisini daha pekiştirmiş, öteki insani eylemlerinden her geçen gün daha da uzaklaştırmış ve sosyal bir varlık diye nitelenen insanın asosyal bir varlığa dönüşümüne ortam hazırlamıştır.

Sosyal yaşamda önemli bir yer tutan medyanın yeni yüzü sosyal medya, adının aksine sosyalleşmenin karşıtı bir davranış biçimine neden olmakta ve aktif katılımcılarının sosyal yaşamdan soyutlanarak yalnızlaşmalarına ortam yaratmaktadır.



Bu yalnızlıkla başa çıkma sürecinde medya üzerinden sosyalleşen gençler için medya içeriği, toplumsal yaşamışlıkların öğrenildiği bir bilgi kaynağına dönüşmektedir. Aktarılan bilginin genellikle sorgulanmadan içselleştirilmesi, gençlerin medya üzerinden edindiği belli davranış ve düşünüş kalıpları içinde hareket etmesine neden olmaktadır. (Işık, 2009, 97-98)

Duyulan bu güven henüz kimliğini biçimlendirme sürecinde, toplumsal aidiyetini pekiştirmemiş gençler için medyanın çıkar odaklı siyasaları, yanıltıcı sonuçlarla karşılaşılmasına neden olabilmektedir.

Elektronik dönemin vazgeçilmez kitleleri gençlerin artık yüzyüze iletişime alternatif yeni iletişim ortamları ve yeni iletişim araçları kendilerini ifade ortamı yakaladıkları yeni mecralar olarak yaşam bulmuştur.

Zygmunt Bauman'a göre çağın insanı artık soyutlanamadığı belirsizlik duygusu, gelecek kaygısı ve düş kırıklıklarından kaçınmak ereğiyle, kimi bağımlılıklar geliştirmekte ve uzun soluklu sorumluluklardan kaçınarak, arzu nesnelere anında yararlanmak ve daha sonra da onları kaldırıp atma eğilimi göstermektedir. (Bauman, 2011, 193-194).

Artık neredeyse insan ilişkilerini kökten değiştiren bu yeni oyuncak, sanat anlayışına da başka bir boyut kazandırmış elektronik ortamda icra edilen yeni sanat dallarının, gelişimine olanak tanırken, varolan sanat uygulamalarında da yeni arayışların denenmesine olanak sunmuştur.

Bu arayışlar müzik açısından ele alındığında, gençlerin hedef kitleye ulaşabilmek için gerekli tüm araçları aradan çıkararak, kendilerini ifade edebildikleri olağanüstü olanakları barındıran sosyal medyanın gücü, bu anlamda oldukça çekici olabilmektedir.





Sanal iletişim biçimlerinin bireyi yalnızlaştırma yönündeki üstün çabasının aslında sanatsal eğilimleri artırma gereksinimini oluşturabilecekken, yarattığı kısır döngüde mağdur yine yaratıcı gücü ve hayal gücü sınırlandırılmış birey olmaktadır.

İşitsel boyuttan klipler yoluyla görsel bir şölene dönüştürülerek sunulan müzik eserlerinin gerçekte insan hayal gücünü sınırlayıcı yönü yanında, bilinçaltı ikna konusunda yakalanmış yeni bir mecra olduğu önemli bir ayrıntı olarak dikkat çekmektedir.

Müzik kliplerinin kurgulanma sürecinde müziğin gerçek icracılarının yoksayılması ve görüntülerinin neredeyse ekrana hiç yansıtılmaması, yaratılan sanal dünyanın içine çekilen izleyiciyle, gerçekte hedef kitlenin hayal gücünün sınırlandırılmak istenmesi ve albenili yaşamın rol model olarak sunumu, erişilmez şaşalı görüntülerle bu tür programların hedef kitlesini oluşturan gençleri mutsuzluğa sürüklenme olasılığıyla da eleştiri kaynağı olabilmektedir.

Duygusal güdülere seslenmek ereği güden ve bunu kurmaca olay ve kişilerle yarattığı öyküler yoluyla, hedef kitlede yeşertilen öykünme eğilimi sonucu, tüketime dönük ikna süreci kapsamında ürün ya da hizmete ulaşabilme isteği harekete geçirilmek istenir. (Kocabaş, Elden, 2011, 119).

İkna süreci kapsamında kullanılan eylem ve söylemler bütünü olarak nitelenebilen görsel medya, toplumsal yaşamdaki dönüştürücü gücünün bilinciyle etkin ve etkili olmayı sürdürülmüştür. İnsanoğlunun duygulanım sınırlarının özenle ölçümlenmelerinin yapıldığı ve bu veriler çerçevesinde biçimlendirilen yayın siyasalarıyla kontrol altına alındığını söyleyebileceğimiz birey, adeta hipnotize olmuş bir etkiyle medyanın boyunduruğu altına girmeye neredeyse gönüllü olmuştur.



Bu farkındalığın yakalanamadığı durumlarda kimileyin görsel şölen nitelmesi, sınırların zorlanmasıyla görsel şiddete dönüştürebilmekte ve gerek birey gerekse toplum üzerinde giderilebilmesi güç duygusal hasarlara neden olabilmektedir.

Toplum cephesinde meşrulaştırılmaya çalışılan şiddet eylemi ve nefret söylemi kitle iletişim araçlarının neredeyse olmazsa olmazları biçimine dönüştürülmüş, hedeflenen popülerite kriterlerinde liste başı oluvermiştir.

Algı yönetiminin medya aracılığıyla yapıldığını dikkate alırsak, medyanın sanatsal siyasaları kapsamında da toplum algısını yönettiği gerçeği tüm çıplaklığıyla kendini hissettirir. Toplumun beğeni düzeyinin belirleyicisi ve biçimlendiricisi olarak medya, sanatçının da yapıtının da toplum tarafından nasıl algılanacağını karar merkezi olarak tüm etkinliğiyle adeta güç gösterisi yapmaktadır.

Sanatsal eğilimler bu bakış açısıyla yorumlandığında çok değerli bir yapıt, medyanın ilgisizliğiyle mücadele sürecinde arka plana atılabilirken, gerçekten değersiz yapıtlar ve yorumlar abartılarak gündemi değiştirme aşamasına taşınabilmektedir.

İşte toplum bireylerinin bu noktada bilinç düzeyleri oldukça önem taşımaktadır. Sürü psikolojisiyle davranmayan, eğitim düzeyi yüksek bireyler, yaratılmak istenen algının büyüüne kapılmadan, kendi bilişsel ve duygusal iradeleriyle ve öncü tavırlarıyla, geleceğin sigortası olarak nitelenebilmektedirler.

Her ne kadar tek tip bir kitle yaratılmak istense de varolan gerçek, eleştiri kaynağı bile olsa, toplumların çok tipliliğidir ve bu durum, gerçek bir zenginliktir. Bu çerçeveden bakıldığında gerek medyanın gerekse müziğin kullandığı dilin, bu çeşitliliğin tamamını kapsayıcı ortalama bir düzeye taşınma gereksinimi sözkonusu olabilmektedir.



Bu yönde gerçekleştirilen kimi analiz girişimlerinde hem biçime hem de içeriğe ilişkin kurgulama yapılırken, toplum profilini resmeden veriler elbette etkin bir biçimde kullanılmak durumundadır.

Ortaya konan çalışmanın niteliği, toplumsallaşma eyleminin niteliğini sigorta etmekte ve kutuplaşmaların önüne geçen biz duygusunu açığa çıkarabilmektedir. Varolan ortak zeminin farkındalığının sağlanması zor gözükse de bu sonuca erişimi kolaylaştırabilecek, ortak duyguların daha da beslenmesini sağlayabilecek ve öteki kavramının yarattığı etkiyi ve bu yönde geliştirilebilen mücadeleyi zayıflatabilecektir.

Dünya üzerinde varolan küresel güçlerin medya aracılığıyla da güçlendirmiş oldukları etki alanları çerçevesinde güçsüzleştirilmeye ve yokedilmeye çalışılan ötekinin kıymetliliği ancak oluşturulabilecek toplumsal direçle sağlanabilecek ve biz olgusu daha da pekiştirilmiş olacaktır.

Öteki kavramını düşmanla özdeşleştiren anlayışla mücadelenin tek yolu, ancak farkları eritme çabasının yerinin, toplumsal hoşgörüyü yoğunlaştırma ve yaygınlaştırma çabasına bırakılmasıyla mümkündür.

“Toplumsal çatışmanın başlangıç noktası olarak toplumsal iletişimsizlik, egemen ideolojik söylemin ırkçı bir içerikle “öteki”leri hedef alması ve toplumsal parçalanmanın yaşanmasını beraberinde getirir.” ( Çoban, 2009, 53).

Topluma dönük ekinsel, sanatsal ve eğitsel, konularda gerek bilişsel gerekse duygusal düzeyde olsun, toplumda karşılığı olan bir dilin kullanımı oldukça elzemdir. Bu karşılık ne denli birbirini tamamlar nitelikdeyse, etki o kadar yoğun biçimlenir ve hedefe erişim kolaylaşır.

Asrın iletişim çağı nitelemesi yanında iletişimsizlikse en büyük sorunsal olarak değerlendirilmeli ve duyarlılık geliştirilmesi gereken bir



konuma taşınmalıdır. Bu anlamda ironik bulunsa bile çözüm yine medya kanalıyla sağlanabilecek bir içeriktedir.

Medyanın işlevleri geleneksel anlamda irdelendiğinde haber verme, eğitim, gerek ürün gerekse hizmete ilişkin bilgi verme, inandırma, ikna ve eğlendirme çerçevesinde kodlansa da, toplumsallaştırıcı ve örgütleyici yönü de oldukça etkinlik göstermektedir.

Nasıl toplumsal değer yargıları ekin kavramı çerçevesinde nesilden nesile öğretilerek aktarılma üstünlüğü yakalayabiliyorsa, kitle iletişim araçları da kullandığı dil ve söylemleriyle savunucusu olduğu ideolojiyi toplumsal zemine yayma ve yaşatma sürecindeki etkinliğiyle gücünü ve cazibesini ortaya koymaktadır. Bu gücün algı yönetiminin hedeflendiği aşama da etkinliğiye elbette kaçınılmazdır. Algının nasıl edinildiği, öğretildiği ve değiştirildiği sürecine tanıklık, dil ve söylemin etkinliğini öne çıkarmaktadır.

Medya aracılığıyla karşıtlıkların vurgulanmasıyla yaratılabilecek toplumsal çatışma çerçevesinde gereksinim duyulacak barışçıl dilinse müziğin dili olduğu gerçeğini görme gereksinimi sözkonusudur.

“Sanatsal içerikli bir insan etkinliğinin özgür anlatım gücünün yarattığı olağanüstü çeşitlilik, insanoğlunun yaratıcı yeteneğinin sınırsızlığını bir kez daha ortaya koymaktadır. Böylesi bir çeşitliliğin yarattığı duygusal birlikse, dili, dini, sınırları yokeden yönüyle müziğin biricikliğini sergilemesi açısından oldukça çarpıcıdır.” (Akgül, 2010, 234).

Toplumsal yaşamın önemli bir dinamiği olarak müzik Konfiçyüs’ün de belittiği gibi “yaşamın akışı içinde geleneğini oluşturur.”. (Say, 2006, 45).



## SONUÇ

Sanatçı içine doğduğu ekinle beslenme sürecinde ayakta kalabilme ve üretebilme telaşı içindeyken, bir biçimde toplumun baskısıyla yüzleşmek durumunda da kalabilmektedir. Sözkonusu sınırlandırılmışlıklar, sanatın varoluş gerekçesi olan, gözleme dayalı birikimlerin kullanımı konusunda da bir direnç ortaya koymakta ve sanatçının üretkenlik süreci kontrol altında tutulmak istenebilmektedir. Yaratıcılığın hiçe sayılması anlamına gelen bu eğilim, kendiliğinden oluşagelen döngüde bir aksamaya neden olabilmekte ve sanatçının toplumdan aldığı yeniden topluma aktarma çabası yaşam bulamamaktadır. Bu sonuçsa, yapılan müdahale sonrası yeni üretkenlikler doğal olarak toplumda karşılık bulunamamasına ve bir yabancılaşmaya neden olabilmektedir. Çünkü toplum kendinden üreyenin kendine yabancı olduğunu düşünebilmektedir.

Özgürlüğün olmadığı yerde yaratıcılığın sınırsızlığından elbette sözedeilmek pek mümkün olamamaktadır. Bu durumda özgürlük özgünlüğün sigortası olarak nitelenebilir. Sanatçı ancak kendini özgür hissettiğinde yaratıcılığını açığa çıkarabilecek ve özgün yapıtlara imza atabilecektir. Toplumsal değerlerin etkinliğiyle biçimlenen yaratıcılıkla yön kazanan yapıtın, toplumsal dirençle karşılaşabilme olasılığıysa elbette daha düşük oranlarda seyredecektir.

İşte bu farkındalıkla, çıkar beklentilerinden soyutlanarak kurgulanabilecek medya içeriğiyle sunulacak eylem ve söylemlerin toplumun diliyle topluma yansıtılması; hem toplumsal iletişimsizliği aşabilecek hem toplumsal duyarlılığı yaygınlaştırabilecek hem de hedeflenen toplumsal bütünlüğe erişimi medya, müzik ve toplumun ortak barışçıl diliyle yakalayabilecektir.



## KAYNAKLAR

Akgül , Kamile. 2010. Ekinsele Müzik Yansıtıcısı Müzik ve Payına Düşen Toplumsal Yükümlülükler. İTÜ Müzikte Temsil. Müziksele Temsil II Sempozyumu. Müzik ve Dans Araştırmaları Dergisi, İTÜ , Yıl:1 Sayı:2, 234

Bauman, Z., 2011, Bireyselleşmiş Toplum, 2.Baskı, Çev:Yavuz Alogan, Ayrıntı Yayınları, İstanbul

Bilir, Hüseyin, 2009, “Terör Medya ve Devlet”, IQ Kültür Sanat Yayıncılık, İstanbul

Çakır, Mukadder, 2013, “Medya ve Sanat”, Parşömen Yayıncılık, İstanbul

Çoban, Barış, 2009, “Medya Milliyetçilik Şiddet”, Su Yayınları İstanbul

Işık, M. (Ed.), 2007, Televizyon ve Çocuk . Eğitim Kitabevi Yayınları, Konya

Kocabaş, Füsün, Elden Müge, 2011, “Reklamcılık (Kavramlar, Kararlar, Kurumlar)”, İletişim Yayınları, İstanbul

Say, Ahmet. 2006. Müzik Tarihi, 6. Basım, Ankara, Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Yener, Faruk. 1990. Şu Eşsiz Müzik Sanatı, İstanbul, Cem Yayınevi.